

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ
НА АКТУАЛЬНУ ТЕМУ:
АВТОРСЬКА ДОБІРКА
WRITING JOURNALISTIC MATERIALS ON A TOPICAL ISSUE:
THE AUTHOR'S COLLECTION**

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студентки спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТпн-81-9

Шейко Дар'ї Олександрівни

Науковий керівник –

Іщенко Олена Анатоліївна

доктор філософії,
асист. кафедри журналістики і філології

Суми 2022

Sheiko, D.O. Writing journalistic materials on a topical issue: the author's collection [Text]: work on obtaining the qualification degree «bachelor»; special 061 – journalism / D.O. Sheiko; scientific supervisor O.A. Ishchenko. – Sumy: Sumy State University, 2022. – 20 p.

In the work based on the study of foreign, Ukrainian media through the Internet, as well as on the basis of their own observations, reviews of Okhtryka in a state of war were prepared. In particular, the information and the evaluative attitude to the displayed events are compared.

Key words: journalistic materials, Okhtryka, war, Ukrainian mass media, foreign mass media.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП	4
ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ	5
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	7
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ.....	10
ВИСНОВКИ.....	20

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Повномасштабне російське вторгнення, яке сталося 24 лютого 2022 року почало активно висвітлюватися в усіх можливих в українських і закордонних ЗМІ. Місто Охтирка, що на південному сході Сумщини, розташований в 20 км від кордону з країною-агресоркою, одним із перших прийняло бій. До початку війни мало хто чув про це маленьке прикордонне містечко. Впродовж місяця велися активні бойові дії на території міста, авіаудари. Втрачені дитячі та дорослі життя, сотні військових, яких і досі ідентифікують, щоб поховати не як безіменного під номером, а додавши ім'я на табличку. З першого дня Охтирка бореться з ворогом своїми силами, вже з першої години боїв учасники міцно та наполегливо тримали оборону, не даючи зайти вглиб країни, блокуючи шляхи на Харків, Полтаву, Суми, Київ.

Світові, українські теле-, радіо- мережі присвятили репортажі героїчній боротьбі Охтирки. Відтак, питання дослідження оцінки та висвітлення у мас-медіа подій, що відбувалися та відбуваються у місті під час війни є особливо актуальним.

Мета роботи: дослідити та проаналізувати питання оцінки війни в Охтирці українськими та закордонними ЗМІ через Інтернет-матеріали та власні спостереження.

Авторський проект складається із 3 науково-популярних оглядів українських та закордонних мас-медіа та власних спостережень. Інформаційним приводом стала збройна агресія рф проти України у 2022 р. та героїчна боротьба міста Охтирка.

Авторський задум: мені, як громадянці України, що народилася в Охтирці, стало важливим донести широкому загалу історію протистояння Міста-героя.

ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ

Джерелами фактів стали інтернет та медіа-видання, офіційні сторінки видань в соціальній мережі Facebook, офіційні сайти друкованих видань.

Тематика: відео-репортажі, інтерв'ю, друковані репортажі на тему російсько-української війни і воєнних подій в місті Охтирка.

Інформаційний привід: привернути увагу чисельної кількості спільноти на стан міста після воєнного вторгнення, на військові злочини російських окупантів в місті Охтирка.

Цільова аудиторія: студенти ВУЗів, політологи, журналісти, кореспонденти, історики, та всі громадяни, бажаючі знати про воєнні події в маленькому прикордонному місті на Сумщині.

Сфера застосування: написання інформаційних матеріалів про російсько-українську війну в Охтирці, підготовка історичних посібників, політичної документації, використання інформації в журналістських матеріалах, історії, політології, освіті та для широкого загалу всім бажаючим.

Подані в роботі матеріали є оглядами на погляди та роздуми ЗМІ щодо війни в Охтирці під час повномасштабної війни . Для огляду взяті матеріали, опубліковані вже з 25 лютого по сьогоднішній день.

Огляд – це жанр журналістики, який допомагає ознайомитися читачам з певною подією, явищем, що можуть відбуватися будь- і будь-коли. Містить оцінку сукупності фактів, несучи мету дати правдиву, цілісну та зв'язну картину дійсності.

Потрібен він для того, щоб на отриманих фактах створити реальну картину дійсності, дотримуючись всіх канонів створення журналістського матеріалу. Об'єктом є дійсність, а предметом – інформаційне повідомлення, або вже існуючі або що виникли в ході роботи.

Можна виокремити такі класифікації оглядів за ознаками: від інтерпретації дійсності, які в свою чергу поділяються на огляд дійсності та огляд творів (перший – створює картину світу, її модель, а другий створює

картину, а разом з тим і дають оцінку елементам, щоб пояснити певне явище); за рівнем узагальнення інформації та впливом на аудиторію (інформаційні – де домінує подання інформації, повідомити про те що сталося та аналітичні – де за основу є дати осмислення почутого чи побаченого); за формою відтворення (цілісні та ділені – ті, що не йдуть сукупно одним спільним, а складаються з окремих частин чи блоків, які об'єднані спільним); за змістом (універсальні чи тематичні, створені на певну тематику).

Огляд публіцистики – систематизовані факти, які підкоряються певному часовому простору. Можуть бути зазначені певні запозичення з першоджерел, що є офіційними та документальними. Особливою ознакою є створення панорамної дійсності подій. Як учасник може бути послідовна викладка фактів та хронологія розташування подій. Яким би не був метод, то кожен має нести за собою аргументацію головної думки.

Огляд ЗМІ має завдання зробити такі матеріали популярними, допомогти читачу знайти потрібну для нього інформацію. Мета оглядів – керувати інтересами користувачів та сприяти попиту на засоби масової інформації.

Огляд листів – це комплексна робота, що містить не лише відтворення фактів, а й відтворення думок, мислення, оцінки, настрою автора тощо з метою розповісти про громадську думку.

Огляд преси – опис преси. Завдання такого виду – подати в загальному роботу засобів масової інформації, містять рекомендації, оцінки, поради, які є критичними та створеними на основі рецензії офіційних осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aljazeera/news/Катар.2022.URL:
<https://www.aljazeera.com/news/2022/5/17/russia-ukraine-war-list-of-key-events-day-83>
2. Apnews/ By The Associated Press / 2022. URL:
<https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-live-updates-ee7cdf19bdab43a22cb1391c98c62b4d>
3. BBC News / Лондон. 2022 р. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-60547807>
4. India Today/ youtube channel/ Індія. 2022 р. URL:
<https://youtu.be/wnOay7IOdsk>
5. Republic World / youtube channel / 2022 р. URL:
<https://youtu.be/Hqy4fcPyWhQ>
6. Sky News / newsroom / Велика Британія. 2022 р. URL:
<https://news.sky.com/video/ukraine-war-okhtyrka-mayor-shows-bombing-aftermath-12560749>
7. The Guardian/ сторінка в Facebook/ Лондон. 2022 р. URL:
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3149475161932701&id=100006107447329
8. Yan Dobronosov/ сторінка в Facebook/ Київ. 2022 р. URL:
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=7521747731176114&id=100000228866062
9. Zmina.info/ news/ Київ. 2022 р. URL: <https://zmina.info/articles/vid-vakuumnoyi-bomby-zagynulo-70-lyudej-ale-zavaly-dosi-rozbyrayut-istoriyi-z-trostyanczya-ta-okhtyrky/>
10. Белсат TV/ сторінка в Facebook./ Мінськ. 2022р.
URL:<https://fb.watch/dfEQa9T1yt/>
11. Військове телебачення України/ youtube/ Київ. 2022 р. URL:
<https://youtu.be/qmUtTUjqXnY>

12. Гроші / youtube / Київ. 2022 р. URL: <https://youtu.be/ArPL7dMptnY>
13. Охтирка / вікіпедія/ Охтирка. 2022 р. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%85%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%BA%D0%B0>
14. Радіо Свобода Україна/ youtube/ Київ. 2022 р. URL: https://youtu.be/HY9_dxxp0xg
15. Роксолана Максі/ сторінка в Facebook/ Охтирка. 2022 р. URL: <https://www.facebook.com/100010744272335/posts/1601553303546130/>
16. Суспільне Новини / youtube / Київ. 2022 р. URL: <https://youtu.be/LBvT-Ng0eUs> URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3149474921932725&id=100006107447329
17. Суспільне Суми/ youtube/ Суми. 2022 р. URL: https://youtu.be/2ZawyQYD6_c
18. Телеканал «Україна» / сторінка в Facebook/ Київ. 2022 р. URL: <https://fb.watch/dg35rGMw-a/>
19. ТРК «Відікон» / сторінка в Facebook/ Суми. 2022 р. URL: <https://fb.watch/dg3lxGq41c/>
20. ТСН/ youtube/ Київ. 2022 р. URL: <https://youtu.be/j5ieX5PIsL0> URL: <https://youtu.be/3iHZINNtjiQ> URL: <https://youtu.be/eSQStm9ORyM>
21. ТСН/ news / Київ. 2022 р. URL: <https://tsn.ua/ato/v-ohirci-yaku-atakuvali-navit-vakuumnimi-bombami-popri-kolosalni-ruynuvannya-povertayutsya-do-zhitty-a-2050024.html>
22. Українська правда / news/ Київ. 2022 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/17/7346687/>

23. Українська правда/ сторінка в Facebook/ Київ. 2022 р. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3156803677866516&id=100006107447329
24. Уніан / news/ Київ. 2022 р. URL: <https://www.unian.ua/society/mer-ohitirki-pavlo-kuzmenko-mi-stali-rashistam-nache-kistka-v-gorli-novini-ukrajini-11824137.html>
25. Факти ICTV/ youtube / Київ. 2022 р. URL: <https://youtu.be/VxPuqIW24rY>
26. 24 канал/ youtube / Київ. 2022 р. URL: <https://youtu.be/eSUh2RHg8ME>
27. Телекомпанія СТС / сторінка в Facebook/ Суми. 2022 р. URL: <https://fb.watch/dg1sVdVxwN/>
28. Obozrevatel TV/ youtube/ Київ. 2022 р. URL: https://youtu.be/gBtO_mheRoo

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Охтирка в іноземних новинних стрічках

Війна застала Охтирку так само несподівано, як і інші українські міста, проте одна з перших прийняла тяжкі та жорсткі бої. Страшні руйнації застали місто щодня, найбільш густо розбили центр 8 березня, на прекрасне весняне свято всіх жінок та краси, проте жіночу красу вмили сльози та страх, а вночі руйнації зазнали міська мерія, славетний музей, будинок культури, будинок побуту, універмаг, ряд магазинів та житлових приміщень.

Кореспондент із Мінська зафільмував стан міста після нічого бомбардування, яке увійшло в список найсильніших за той недовгий час воєнних подій [10].

Ширитися та майоріти в новинах закордонних медіа Охтирка почала поступово, проте досить мало. Наприклад, спостерігаючи за новинами Польщі ні в друкованих виданнях, що доходили мені в руки, ні в сюжетах новин чи інших засобах масової інформації відомостей про війну в Охтирці зазначено не було.

Видання «The Guardian» виклало розгорнутий репортаж про воєнні дії в славному козацькому місті Охтирка. Кореспондент взяла інтерв'ю у мера міста Павла Кузьменка. Репортаж був опублікований 19 березня 2022 року. Показуючи на місцевість навколо зазначив: «Two elderly ladies died in these houses today,” said Kuzmenko, pointing to the results of the latest Russian strike. More bodies could lie in the debris. “Look around, this is a residential area. There’s no military facility nearby, just a small river and a forest» («Сьогодні в цих будинках загинули дві літні жінки», – сказав Кузьменко, вказуючи на результати останнього російського страйку. Під уламками могло лежати більше тіл. «Подивіться навколо, це житловий район. Поруч немає військового об’єкта, лише річечка та ліс» [7]. Журналістка зазначила про кількість людських втрат, показала фото – наслідок після падіння вакуумної бомби, яка

заборонена Женевською конвенцією, поспілкувалася з мером та з місцевими жителями, які поділилися з нею своїми історіями щодо війни.

Сайт «Aljazeera» публікуючи матеріал про війну в Україні згадує Охтирку маленьким виразом: «A Russian missile attack struck “civilian targets” in the city of Okhlyrka, wounding at least five people, the governor of the Sumy region said» («За словами губернатора Сумської області, внаслідок російського ракетного обстрілу в місті Охтирка вразили “цивільні об’єкти”, щонайменше п’ятеро людей отримали поранення.» Доволіжжато та сухо зазначили про Охтирку у розмові про Львів, Донецьк, Луганськ [1].

Видання «Arnews» зазначає так: «More than 70 Ukrainian soldiers were killed after Russian artillery hit a military base in Okhlyrka, a city between Kharkiv and Kyiv, the head of the region wrote on Telegram.» («Понад 70 українських військових загинули після удару російської артилерії по військовій базі в Охтирці, місті між Харковом і Києвом, написав глава області в Telegram) [2].

Британське видання BBC пише про дівчинку Алісу, яка була поранена на другий день російського вторгнення в місті, коли по її дитячому садку, де ховалися мешканці втрапив снаряд. Дівчинка отримала смертельне поранення та померла в лікарні і всього кілька місяців не дожила до 8-річчя. «Alisa Hlans was one of six people who died when her kindergarten was hit on the second day of the Russian invasion on Friday in the small town of Okhlyrka, an hour's drive from Ukraine's north-east border. Alisa was three months away from her eighth birthday. She was fatally wounded and Prosecutor General Irina Venediktova said she died in hospital on Saturday» [3].

Ютуб-канал «India Today» опублікував сюжет новин, де зображує зруйноване місто [4], так само як і канал «Republic World» опубліковує сюжет новин не фігурує повідомлення про місто Охтирка на Сумщині [5].

Видання «Sky News» опублікувало коротеньке відео, де показані наслідки бомбардування вже після 8 березня, коли сильно зазнали руйнувань навіть урядові об’єкти [6].

Війна в Охтирці через відео-контент

З настанням війни міста, які раніше були непомітні в сюжетних новинах та голосних заголовках стали висвітлюватися, на превеликий жаль, на фоні страшних трагічних подій в них. Тут варто згадати лише Ірпінь, Бучу, щоб зрозуміти всю біль українського народу. Та й не забули про Охтирку, яка мужньо тримала оборону з перших днів війни. Те, як місто оговтується від щоденних бомбардувань, які зробили його напівпривидом, де життя ніби зупинилося на певний час почали ширити ряд українських ЗМІ.

Телекомпанія СТС опублікувала сюжет про Охтирку, про понівечену Охтирку, коли війні був лише 22-другий день. Сюжет, як і всі інші інфопродукти неможливо дивитися без болю в серці та сліз, стікаючих по обличчю за кожен втрачену людину, за кожен втрачений об'єкт у цій війні. В сюжеті мер міста Павло Кузьменко розповідає як оговтується місто, яке вже ніколи не буде колишнім. На місці одного з влучань мер розповідає: «...були тут люди, бабусі, дві бабусі тут загинуло, та обидві бабусі були у підвалах, авіабомба зайшла одна в сам підвал і взірвалася, при тому що жіночка приїхала лише на один день з села і приїхала на день, щоб зібрати речі і...» [27].

Про Охтирку та її героїчні подвиги дізнавалися з сюжетів новин місцевих та всеукраїнських каналів, друкованих видань, Інтернету, тому до міста привозили гуманітарну допомогу від Святослава Вакарчука, Сергія Притули, шоумена Дяді Жори, місцеві волонтери збирали кошти допомагаючи територіальній обороні, військовим ЗСУ купити форму, захисну амуніцію, зброю, машини, і не забували про мирних нужденних, роздаючи продукти харчування, засоби гігієни, ліки. В саме місто, бачучи весь біль війни своїми очима приїздили Святослав Вакарчук, який ще з перших днів підтримував Охтирку, Сергій Притула, гурт «Без обмежень». Місто-герой, яке було героєм ще з першого дня, а офіційно набуло звання «Місто-герой»: «24 березня 2022 року указом Президента України з метою відзначення подвигу, масового героїзму та стійкості громадян, виявлених у захисті своїх міст під час відсічі

збройної агресії Російської Федерації проти України Охтирці присвоєно почесну відзнаку «Місто-герой України» [13].

Телеканал «Україна» коротко зобразив місто у саоєму ефірі, зобразивши руїни, та зазначивши слова військового, що Охтирка чинила опір ворогу відразу, а Павло Кузьменко пообіцяв, що все зруйноване відбудується. Від атмосфери мурашки по шкірі, можна подивитися за посиланням [18].

Сумська телерадіокомпанія «Відікон» теж завітала до Міста-героя після місяця війни, показавши наслідки, та поспілкувалася з міським головою, який розповів про втрати, нюанси та вартість відновлення пошкоджених об'єктів, про невимовні жертви та як місто переживає війну [19].

Український репортер та фотограф Ян Доброносів на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook виклав власноруч зняту відео-візитку міста після важких боїв, зруйноване місто чимось нагадує декорації з голівудського блокбастера, проте ці «декорації» біль всього українського народу, які стали невимовно близькими та згуртованими у ці тяжкі для всього світу часи [8]. також поділився фотокадрами з воєнного мужнього козацького міста Охтирка, яка досі пам'ятає кров і міць своїх предків козаків, гусарів, яка дала відсіч фашистам під час Другої Світової війни і окупантам в цьогочасній війні.

Компанія «Суспільне Суми» неодноразово робила і робить репортажі про події в Охтирці, тримаючи руку на пульсі. В репортаж телекомпанії новинні анонси щодо Охтирки в повоєнний час та розгорнуті репортажи та сюжети [17].

Серед тих джерел ЗМІ, котрі з зацікавленням, щоб розказати Україні та світу про це героїчне містечко та співчуттям за зруйновані душі та пам'ятки бкли також «Радіо Свобода Україна», яка показала знищену ракетами Охтирку [14], «військове телебачення України», де в сюжеті військовий кореспондент Олег Дудка розказав якими видами зброї вбивали місто, коли та які об'єкти стали ціллю російського нелюдства і раптом перетворилися з мирних цивільних на військові стратегічні [11], «Obozrevatel TV» про те, як виглядає місто після обстрілів [28], «Факти ICTV» [25], 24 канал [26], «Суспільне

Новини» [16], проект каналу 1+1 «Гроші» [12] та ТСН, які ледь не рекордну кількість у своїх новинах робили сюжети, інтерв'ю, репортажі, прибувавши де з перших вуст подавали інформацію населенню, інформували про стан міста на сьогоднішній день, чим живе, як відновлюється та які плани має [20].

І це не повний список новинних джерел ЗМІ та неповний перелік посилань, де за більше ніж 3 місяці російської «спецоперації», а точніше кажучи, війни місто фігурувало з щоразу кривавішими заголовками та щоразу хвилюючішими.

Охтирка в текстах Інтернет-ЗМІ

Так як через війну друковані газетні видання в особливо гарячих точках припинили свою діяльність, то свою «друковану» діяльність продовжували Інтернет мережа та електронні засоби масової інформації. Таким чином, навіть серед текстових новин Охтирка не зникла з Інтернет сторінок та сайтів видань.

ТСН – видання, яке неодноразово транслювали новинні повідомлення про місто. Чергове повідомлення з ніби оптимістичним заголовком, проте читаючи матеріал стає страшно. Місто оговтується і потихеньку відновлюється, але, згадується про ТЕЦ, яку 4 рази бомбили і в один із днів знищили остаточно. Є загиблі, але 3 просто зникли, розчинилися, так розчинилися: «Пошкодження зазнали не лише багатопверхівки та приватні садиби, під бомбардування потрапила і Охтирська ТЕЦ. Російські війська обстрілювали її чотири рази і щоразу наносячи нові пошкодження. «Був нанесений авіаційний удар, авіаційними бомбами – 500-кілограмовими їх називають і ми маємо розрушення. Одна попала сюда, одна попала в первий котел. Ми маємо розрушення повністю пульта управління», – показує директор Охтирської ТЕЦ Григорій Юрко. У будівлі на той час саме були працівники. «Якраз зміна перезапускала котел, тут було 5 осіб, всі вони загинули. Два тіла ми ідентифікували, похоронили, а три тіла розстворилися в

вакуумі, згоріли в цій бомбі», – додає директор» [21]. Страшно і дико від того, що розумієш що це не виправити, і навіть родичі не зможуть гідно поховати цих жертв бомбардування, бо від них вже просто нічого не залишилось.

Українське видання «Уніан» опублікувало на своєму сайті інтерв'ю з Охтирським міським головою, у якому він розповів про перші дні війни в Охтирці, про те як дізнався що почалося, скільки постраждалих серед цивільного населення, як мешканці дізналися про війну, як допомагали людям у сховищах, про збитки, кількість осіб що виїхали, звання «місто-герой» та інше.[24]

Видання «Українська правда» публікувало повідомлення про нові напади на місто, руйнації завдані внаслідок нальоту рано вранці 17 травня. В ході бомбардування постраждали «військові» об'єкти на думку рф – церква, садок, житловий масив «Дачний», приватний будинок, центральна частина міста. Містяни знов втратили спокій та ще більше зненавиділи «руській мір» та росію в цілому [22].

«Zmina.info» опублікувало статтю – інтерв'ю зі звичайними мирними мешканцями Тростянця та Охтирки, де вони ділилися своїми історіями та переживаннями, як тікали, де ховалися, як люди переживали нальоти, обстріли, бомбардування, про масштабне бомбардування житлового масиву «Дачний» та кількість жертв внаслідок цього.[9]

Місцеве охтирське видання «Роксолана Максї» висвітлила статтю про пам'ятник, який дивом вцілів, хоча знаходиться в місці, де активно бомбардували центр 8 березня 2022 року. Вцілілий, без жодного відколу та подряпини як символ боротьби, козацького духу міста, та знаку про те, що ми вистоїмо і перемога буде за всім українським народом [15].

У інтерв'ю «Українській правді» Павло Кузьменко розповів про Охтирку, про зруйновані об'єкти, інфраструктуру, події першого дня війни, як виживає місто між бомбардуванням, весіллям та похоронами, про спалених заживо, про волонтерів та бізнес в місті і якими ж планами та надіями живе місто і чого чекає в скорому майбутньому [23].

І Таких новин в просторах Інтернету губиться чимало, та хотілося б бачити Охтирку в закордонних та українських новинних стрічках, де б кожен почув лише приємне, те, що неабияк заспокоє душу і нарешті дасть людям зітхнути з полегшенням та заспокоїтись, промовивши «Життя починається знов!»

Власні спостереження та спогади щодо війни

Я уродженка Охтирки, і з народження проживаю в цьому місті. Тут все рідне, знайоме, тут затишно і комфортно, тут рідні люди і рідні стіни. Як і кожен українець я не думала, що в своєму житті застану війну. Війна застала мене 24 лютого вдома, коли я прокинулася у вихідний від навчання день, світило сонечко, було тепло і я готувалася втілювати свої щоденні заняття: поснідати, вмитися, сходити прогулятися, приготувати домашні завдання на заняття, розмалювати картину, але мої плани перекреслили новини, що лунали з телевізора в сусідній кімнаті. Де на кожному каналі говорили про одне – росія напала на Україну, перетнула її кордони і готується наступати і майже за гітлерівським часом в 1941 році. Ще повне неусвідомлення того, що сталося, миттєві смс від знайомих, дзвінки. Мама, яку відправили з роботи додому під схвильовані крики: «Біжи додому скоріше, почалося щось страшне». Від Охтирки до кордону близько 20 км, і ми розуміємо – з цього боку ми перші, наша область перша, і Охтирка одна з перших прийматиме незваних «гостей». Вже о пів на дванадцятю під моїми вікнами в напрямку масиву «Дачний», а в тому ж напрямку і Котельва, Полтава помчала колона російської техніки близько 30 штук, де були танки, БТри, гармати. Страх всередині і незнання що робити. Швидке збирання тривожної валізки і довге очікування чогось невідомого. Вже близько 15 години у військовій частині почалися бої, їх було добре чути, бо це сусідній за поворотом район. І з кожним вибухом серце виривалося з грудей. Осознання прийшло лише ввечері, коли страшне розуміння впиталося в тіло – це не тільки на сьогодні, це надовго. Перша ніч

була дуже напруженою, очей не зімкнути, страх, ти спиш в своїй кімнаті, у своєму ліжку повністю зібраний на випадок, якщо потрібно буде негайно ховатися. І вже на другий день біжиш до сховища, і виходячи з квартири окидаєш поглядом і боїшся побачити її востаннє, де все таке цінне, пам'ятне.

Другий день почалися обстріли міста і вже не по «військово стратегічним об'єктам, а й по цивільним: садочку, житловому сектору, і повідомлення про перші жертви серед мирного населення, а що найбільше розбило серце – загибель маленької 7-річної дитини, яку врятувати від смертельного поранення не змогли, плакав навіть мер, який сам її рятував, лікар за освітою.

І з того моменту дні проживання в підвалах та погребях, тремтіння від страху, холоду, та голоду, коли тепер ти розумієш що можеш не їсти днями, бо їжі в сховищі не має, не спати, або спати просто на твердій дерев'яній дошці. Почути вибух скинутої вакуумної бомби, але на той момент думка, що це влучив снаряд прямо у наш двір, бо зі стін поспалася штукатурка, це була хвиля від цієї бомби, яку скинули на «Дачний». Залишивши виямку в 6 метрів глибини і 20 метрів довжини.

Тотальний страх вийти навіть на двір, добігти додому і назад бо кожен метр казався небезпечним і останнім у житті. Я зрозуміла, я боюся смерті і хочу жити, я хочу стати тим, хто народить майбутніх громадян, які відбудують країну і вдихнуть зовсім нове, спокійне, щасливе життя. А поки довгі дні під артобстрілами, обстріли «Градами», «Смерчами», «Ураганами». Дико і страшно чути, коли в 200 метрах від тебе точаться автоматні перестрілки. Ми стали кісткою в горлі російським військовим, тілом і життям захищаючи місто і не даючи пройти на Київ, Харків, Полтаву і Суми.

З того дня життя зупинилося, воно тягнулося в очікуванні і пересторозі. Коли до сховища заходить невідомий з ножен, представляючись працівником СБУ і який напогливо переконує тікати кудись, а ще краще в ліс, де в посвідченні немає фото, і дуже не переконливо сказане «ну ви же розумієте, що я спеціально убрав, а то поймають вдруг і уб'ють, в цілях безпеки».

Вже тоді дикий страх і всі зрозуміли, що це російський військовий, а в той час в лісах ховалися росіяни, тому ми б стали легкою здобиччю. І подзвонивши в поліцію в Нацбезпеку почути, що їм це не цікаво.

Охтирка щодня з того часу піддавалася обстрілам, коли розлючених росіян витіснили за межі міста вони гатили з сусіднього Тростянця, Великої Писарівки, коли витіснили з області в хід пішла авіація. Вони гатили місто вдень і вночі мов скажені, щодня, не шкодуючи нічого і нікого. Переживаючи це, вже через 2 тижні я не відчуввала себе людиною, я відчувала себе Кимось. Кимось незрозумілим, живим згустком через тотальну втому, страх, розпач, відчай, нерозуміння коли це скінчиться, фактично життя в підвалах і погребях. Я пам'ятаю як ще в перший день під моїми вікнами засідали в засідку військові аби стріляти на ураження якщо проїзжатимуть військові, і тоді від дому не залишилося б сліду. Я пам'ятаю страх, тваринний страх від літаків і вибухів, які досі не пройшли. Я пам'ятаю що вивчила молитву «Отче наш», коли ніколи її не знала, і ніколи так часто не молилася. Я пам'ятаю, коли думала, що накрившись в підвалі товстими куртками, пледом та подушками це пом'якшить ушкодження, якщо ракета потрапить в дім і мене завалить. Я стала боятися будь-яких звуків, а звуки мотоциклів чи швидко проїжджаючої машини стали схожими на звуки техніки, або пролітаючого літака. І я ніколи не забуду ті моменти, коли в магазинах і аптеках майже немає товарів, страшенні черги всюди, коли ти лежиш і тремтиш, думаючи що це останні хвилини, або остання ніч у житті. Коли прокидаючись моніториш не файні фото в Інстаграмі, а новини та звернення мера, щоб знати, що зруйнували цієї ночі. Але найбільше я ніколи не забуду, коли стоячи у себе на балконі, просто дивлячись на свій, дякувати Богу, цілий двір, що всі багатопверхівки цілі, і раптом почути гучний звук, що приближався і в один момент побачити біля труби ТЕЦ 2 стовпи піднімаючогося вогню і через півхвилини хвиля від удару, коли дивом вцілів балкон не рухнувшись донизу разом зі мною і ціле скло, що не влетіло прямо в мене. Коли труситься всередині тіла абсолютно все, тремтять руки, ноги, серця буквально йде в п'яти, ти похапцем береш речі

і біжиш до сховища. Але тільки ступивши на сходи в під'їзді знову вибух і не розумієш що робити далі, але біжиш попри загроза, що зараз бомба може впасти прямо на тебе. Будучи ще й психологом, я розумію що маю посттравматичний синдром як і більшість українців, що знаходяться в гарячих точках, і тепер ще довго після кінця війни боротимуться з цим. Під час останнього нальоту 17 травня, прокинувшись від вибухів так що вікна відкрилися і закрилися, страх по новій заповонив. 5 ракет і всі випущені по цивільним, а не військовим об'єктам. Від Дачного масиву вже немає живого місця, військова частина вщент розбита також.

Приватні будинки, а ще церкви, садочки, заправки, магазини, РЕМ, АУТТ, залізничний вокзал нафтобази (а Охтирка ж була нафтовою столицею України, де видобувалося 50% нафти), музей, будинок культури, універмаг тощо.

Де б я не була, моє серце, моя душа болить як за Охтирку так і всю Україну. Все відбудується, проте місто ніколи знову не стане колишнім, нове вже не буде таким звичним і пам'ятним і писатиметься нова історія, оновленого міста, де будуть жити лише спогади як від довоєнного життя так і в період війни. Охтирка стояла, стоїть і вистоїть надалі.

ВИСНОВКИ

ЗМІ є невід'ємними з нами в сучасному житті, і ця сфера з кожним роком набирає все більше обертів, удосконалюючись і стаючи все більш модернізованими.

Охтирка почала фігурувати в закордонних ЗМІ з початком російського вторгнення 24 лютого, проте великий акцент на Охтирці світова журналістика не робить. З отриманням звання за тяжкі переможні бої в місто все частіше почали з'їжджатися журналісти, діячі, експерти, бо успіх оборони привернув

увагу світової спільноти. До міста приїжджають послы різних країн, і вже обговорюють фінансування на відбудову пошкоджених об'єктів. А один з банків України видав місту сертифікат на 1000000 гривень на відновлення міста.

Порівнюючи з закордонними ЗМІ, то українські більш широко, часто, зацікавлено розповідають про Охтирку, телебачення, преса, Інтернет майорить статтями, інтерв'ю з представниками міста Охтирка, а разом із цим зі звичайними місцевими жителями. Міністр культури, культурні та громадські діячі, волонтери прибувають до міста аби допомогти гуманітарною місією, чи фінансовою. Проте, збитки завдані на мільярди гривень. Така увагу до маленького містечка в Сумській області прикута не лише заслугами військових, а і роботі ЗМІ.

Переживаючи війну, я бачу місто розбитим, стомленим, але жадучим перемоги. Охтирка – це Україна, Україна вистоїть, поверне своє. Місто Охтирка відбудується небайдужими людьми, котрі знають, що вонр цього варте. Бо воно носить козацьку славу предків, героїзм і ще стане туристични. « І на оновленій землі врага не буде супостата, а будуть син і буде мати, і будуть люди на землі...»